

λοι άλλως. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι ὁ Σμιθ ἐδολορο-
νήθη ἀγενῶς.

Καὶ ὅμως οἱ Μορμόνες δὲν ἀπεθαρόνθησαν, καὶ
τὸ 1844 ἔτος ἐξελέξαντο διάδοχον τοῦ φανευ-
θέντος, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐλδερ Σμιθ. Ἐπαιδὴ
ὅμως δὲν εἶχεν αὐτὸς τὴν αὐτὴν ἐπιφρόνην τοῦ προ-
κατήγου του, ἡ Πόλις Νουβόο δὲν εὐτύχει πλέον
ὅσον καὶ πρότερον, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πλείστοι τῶν
Μορμόνων, ἵνα ἀπαρτίωσι τὰς καταδιώξεις, ἐπώλη-
σαν εἰς εὐτελεῆ τιμὴν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ ἀ-
νεχώρησαν. Οἱ δὲ μείναντες, οἱ καὶ μᾶλλον ἐνθεομα-
νεῖς, ἀφοῦ εἰς μάτην ἀπήτησαν παρὰ τῆς Κυβερνή-
σεως νὰ τιμωρήσῃ τοὺς δολοφόνους τοῦ Σμιθ, ἀπε-
φάσισαν νὰ τὸν ἐκδικηθῶσι μόνοι.

Ναὸς Μορμόνων.

Ὄθεν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1844 ἔτους ἐπέπεσαν
κατὰ τῶν κατοίκων τῶν πόλεων Οὐαρσώ καὶ Καρ-
θαγένις, οἵτινες συμμάχησαντες ἤτοιμάζοντο ν' ἀ-
ποκρούσωσι τὴν ἐφοδὸν. Καὶ τῶντι ἀπέκρουσαν
αὐτήν, οἱ δὲ τολμηταὶ καταδιωκόμενοι ἐπανῆλθον
εἰς Νουβόο, καὶ στενωχωρηθέντες ἐσυνθηκολόγησαν.
Καὶ ἀρῆκαν μὲν αὐτοῖς τὴν ζωὴν, τοὺς ὑπεχρέωσαν
ὅμως ν' ἀναχωρήσωσιν. Οἱ ἀναγκῶσται ἐννοοῦσι βε-
βηχίως ὅποιοι ὑπῆρξαν οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης· οἱ Μορμό-
νες καταδικάσθησαν εἰς κατάστασιν εἰλωτος, σχεδὸν
εἰς δουλείαν. Γυμνωθέντες, μὴ ἔχοντες πλέον πού
τὴν κεφαλὴν κλῆσι, ἀλλὰ μηδὲ τὴν αἰδέαν νὰ
παρλάβωσι φεύγοντες ἄλλο τι ἢ εἶδη τινὰ ἐκ τῶν
ἀπολύτως ἀναγκῶν, κατέλιπον ἅπαντες τὸν τό-
πον τῆς γενιήσεως αὐτῶν, καὶ διευθύνθησαν πρὸς
τὰς εὐρυχώρους πεδιάδας τὰς ἐκείθεν τοῦ Μισ-
σίπη, ὅπως ἐγκατασταθῶσι παρὰ τὸν Εἰρηνικὸν
Ὠκεανόν.

Κατὰ τὴν πολυώδυνον ταύτην ἐκστρατείαν, πόσα
δεινὰ ἔπαθον οἱ ταλαιπώροι Μορμόνες! Ἀρκεῖ νὰ
εἰπωμεν ὅτι καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀ-

γρίων φυλῶν τῶν Ἰνδιῶν πολλοὶ πολλάκις ἀπε-
σχυθίθησαν.

Ἐπὶ τέλους ἐφθασαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σακρα-
μέντου, καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἐπάτησαν τὸ χρυσοῦν ἔ-
δαφος τῆς Καλλιφορνίας. Καὶ ἀναβάντες τὸν ποτα-
μὸν ἤλθον εἰς λίμνην ἀπέραντον, ἀλμυρὰν ἔχουσαν τὸ
ὑδωρ, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἀνυψοῦτο μέγας βράχος
πυραμοειδής. Ἡ γραφικὴ αὕτη θέσις ἐφάνη καλὴ
εἰς τὸν Σμιθ καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, οἵτινες νομίσαν-
τες ὅτι εὖρον τὴν γῆν Χαναάν, ἀπεφάσισαν νὰ κτί-
σωσιν ἐκεῖ τὴν νέαν Ἰερουσαλήμ. Καὶ ἰδοὺ πάντες
ἤρξαντο νὰ ἐργάζωνται· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ,
κατέβαλον τοσοῦτους κόπους, ὥστε ἐντὸς δύο μηνῶν
ἐνήγειραν πολίχνιον ὅμοιον τῷ Νουβόο, ἐν τῷ κέν-
τρῳ τοῦ ὁποίου ἀρῆκαν μέγχα κενὸν ἵνα κατακευά-
σωσιν αὐτὸν παρεπλήσιον τοῦ ἐν τῇ πατρίδι τοῦ προ-
ρήτου αὐτῶν.

Ἀνεκάλυψαν δὲ μετ' ὀλίγον τὸ πολύτιμον μέ-
ταλλον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ φθόγγος τοῦ περιγρέσου
μετάλλου ἐξῆλθεν ἐν τάχει διὰ τῆς Μεξικῆς καὶ
τοῦ Ἰσθμοῦ Παναμᾶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς Ἀμε-
ρικῆς, περίγρησος ἐπίσης πορευθεὶς κατέλαβεν ὅλους
τοὺς κατοίκους αὐτῆς, οἵτινες συνέβρυσαν ἀθρόοι
εἰς τὸ μέρος ὅπου κατεστάθησαν οἱ ἀποδιωχθέντες
Μορμόνες.

Οἱ Μορμόνες ὠνόμασαν τὴν μὲν πολιτείαν αὐ-
τῶν Deseret ἤτοι Μέλισσαν, τὴν δὲ πόλιν Great
Salt Lake city, ἢ πόλιν τῆς Μεγάλης ἀλμυρᾶς
λίμνης.

Ἐν δὲ τῇ Νουβόο ἐλθὼν κατόκησεν ὁ Καθὲτ,
ὁ γνωστὸς ἀρχηγὸς τῆς Ἰκαρίας μετὰ τῶν ὀπαδῶν
του, διαδεχθεὶς οὕτω ὁ κοινωνιστὴς καὶ κοινολόγος
αὐτῆς, τοὺς κοινωνιστὰς καὶ κοινολόγους Μορμόνας,
ὅς ὅμως ἀπεδίωξαν οἱ γείτονές των!

Ἐν δευτέρῳ διατριβῇ θέλω ἐκθέσει τὰ περὶ τῆς
παραίσεως καταστάσεως τῶν Μορμόνων, ἦν πάντες
οἱ περιπηχταὶ ἐκ συμφώνου ἐξυμνοῦσιν ὡς παραδό-
ξως εὐδαίμονα.

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΕΥΓΕΝΙΑ

ἢ τῶν Γαλαθρακωρυχείων τὰ ἀπόκρυφα.

—•••••

Τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὄραν
8 τῆς νυκτός, διακόσιοι περίπου ἐπιβάται παντα-
χόθεν προερχόμενοι καὶ πανταχόσε διεθυνόμε-
νοι, ἄλλοις τὸ γένος, τὸ φύλον, τὴν θρησκείαν, τὰ
ἔθνη καὶ τὴν γλῶσσαν, ἔμποροι, στρατιῶται, ἐπι-
στήμονες, συνέβηθον ἀλλήλους περιδιαβάζοντες
ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμήρου
Ἡ Μασσαλία. Ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ἀπὸ λευκὰ
τὴν νύκτα, καὶ ἡ θάλασσα ἔφερε

... στή βάρχη της τὴν ἀργυρὴν γαλήνη.

τὰ δὲ θαυμάσιον σκάρου ἐπρόβαινε ἡγεμονικῶς ὡσεὶ νηρὶς τὴν κόμην ἔχουσα ἀναπαπταμένην. Οἱ μὲν ἄνδρες ἐκάπνιζον, αἱ δὲ κυρίαι σιωπῶσαι ἐβλεπόντων πάντες ἐσχετίζοντο πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἕκαστος ἔχαιρε πλάττων μύθους περὶ τῶν περιηγήσεων ἢ τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ ἀπὸ κατέστη ψυχρῶτερος, ἡ σελήνη ἐκρόθη ὑπὸ μικρὸν νέφος, ὁ δὲ παρὰ τὸ πηδάλιον κώδων ἐσήμανε τὴν θ' ἐδόθη λοιπὸν τὴ σύνθημα. Ἐκαστος ἔδραμεν εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν οἱ ἐνόητες πόροι ἢ ὁ βελῆμος τῆς περὶ τὴν δαπάνην κλίσεως αὐτοῦ τῷ προσδιώρισαν. Εὐτυχῶς τὴν νύκτα ἐκείνην συγκαταλεγμένην κατὰ τοὺς ἀριστοκράταις, ἀκουσίως ὤμωσ.

Μετὰ τετράμηνον ἐν Σύρῳ διαμονὴν, ἡ προκρουχθεῖσα ἐναρξίς τῶν μαθημάτων τοῦ Πανεπιστημίου, μὲ προσεκάλει διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὴν κλεινὴν τῆς Παλλάδος πόλιν.

Ἐνεκα τῶν περιηγητῶν, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν στρατιωτικῶν οἵτινες μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου ἀνεχώρουν, πρὸς δὲ καὶ ἕνεκα τῶν φευγόντων τὴν χολέραν ἣτις ἐμάστιζεν ἐπι δυστυχῶς τόπους τινάς, ἡ ταρῶν ὑπῆρχε μεγίστη, καὶ πολλοὶ ἠναγκάσθησαν λαμβάνοντας εἰσιτήρια νὰ προδιβασθῶσιν.

Ἐκαστὸν περίπου ἐπιβάται, ἐξ ὧν κατὰ, κύριοι καὶ κυρίαι, ἐκαθέστημεν περὶ τὴν τράπεζαν. Οὐδέποτε ἀπῆντησα χαριεστέρην ἄμικ καὶ ἀρελεστέρην συναναστροφὴν.

— Ἴδού τί φέρει κάποτε ἡ ἰδιώτροπος τύχη, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν λαμβάνουσα ἐκ τῶν χειρῶν, οὕτως εἰπεῖν, διάφορα πρόσωπα ξένου ὅπως πρὸς ἀλλήλα, διάφορα τὰ φύλον, τὰ ἦθη καὶ τὴν γλῶσσαν, θέτει αὐτὰ ἐπὶ μικρὸν ὄλα ὄμοῦ, καὶ σχετίζει πρὸς ἀλλήλα μετὰ τσακύτης εἰλικρινείας, ὅση ἀγνοῶ ἂν ὑπάρχη εἰς πολυετῆ φιλίαν. Πρέπει νὰ ταξιδεύσατε ἵνα ἐνηθῆσθε πόσον ἡ συνταύτισις τῶν ταγῶν, φέρει τῶν καρδιῶν τὴν συνταύτισιν! Ἐκαστος ὡμίλει ἐλευθέρως πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ χαριεντισμῶ ἐξεστοχάζοντο πανταχόθεν.

— Ὁ κύριος εἶναι δικηγόρος; . . . Εἴσθε λογαγός; . . . Οἱ ἔμποροι τῆς Κριμαίας, πιστεύω, δὲν ἀπέτυχαν! . . . Δὲν εἴσθε ἐκ Παρισίων; . . . Ἐργασθε ἐκ Λονδίνου; . . . Ἀνήκατε βεβαίως εἰς τὸ ἵππικόν. . . Κυρία, κατοικεῖτε εἰς Ἀθήνας; . . . Ἐχομεν ὠραῖον καιρὸν! . . . Περιηγεῖσθε χάριν διασκεδάσεως; . . . Θὰ ταξιδεύσωμεν ἀκόμη τόσας ὥρας! . . . Τὸ ἀτμόπλοον μας εἶναι ἄθλιον! Χαίρω, Κυρία, διότι ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίσω! . . . *

Τοιαῦτα ἔλεγαν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. Κατ' ὀλίγον αἱ συνδιαλέξεις ἐγένοντο σπουδαιότεραι, καὶ τότε περιηγήσεις, ἀνέκδοτα, συζητήσεις θρησκευτικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ καὶ πολιτικαὶ διεδέχοντο ἀτάκτως ἢ μία τὴν ἄλλην.

Γάλλος τις κύριος, προσερχόμενος ἐκ Κριμαίας ὑπεστήριζεν ἐναντίον τῆς γνώμης ἐτέρων ὅτι ἡ Ῥωσία παλαιότερον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἴδού, προσέθηκα, μία ἀρχαία ἀπόδειξις. Ἡ Αἰκατερίνα, μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κριμαίας, ἠγείρεν ἀψίδα, ἐνθα ἐπέγραψεν ἐπιγραφὴν Ἑλληνικὴν. Ἄλλοτε ἀντέγραψεν αὐτὴν ὁ Κ. Fitzherbert, πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' εἴτε διότι δὲν ἐνόησε κατὰ τὰ Ἑλληνικά, εἴτε διότι ἀπεστρέφετο τὰς πιστὰς μεταφράσεις, εἶπεν ὅτι σημαίνει «Ἐνταῦθεν ἡ πρὸς Βυζάντιον». Ἐγὼ ὁμοίως, προσέθηκα, ἔλαβον ἀκριβῆς ἀντίγραφον ἀκριβοῦς μεταφράσεως παρ' ἐνός τῶν φίλων μου, τοῦ Κ. Roussel—Vous-même. Ἐξαγγών δὲ τεμάχιόν τι χάρτου ἀνέγνωσα τὰ ἀκόλουθα.

«Tès d'epi tē paradō hēdē Kaūkasia T'ouzē Kai to tē heptalophon tromēēi Byzantion asty.»
Traduction exacte:

«Elle (Catherine) ne fait que passer, déjà le Caucase frémit; déjà, sur ses sept collines Byzance tremble.»

Ὅσοι ἐγνωρίζαμεν Ἑλληνικά, ἐξεκαρδίσθημεν διὰ τὴν κειμήλιον ταύτην γλῶσσαν, τῆς ὁποίας, ὑπὸ Γάλλου προφερομένης, οὔτε λέξιν κἄν ἐνοήσαμεν. Ἐζήτησα ὁμοίως τὴν τὸλμην ν' ἀντιγράψω τὴν πιστὴν ἐκείνην ἀντιγραφὴν καὶ μετάφρασιν, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μεταφραστοῦ (1).

Τὸν ἀναγνώστην τῆς ἐπιγραφῆς ἐμιμήθησαν βεβαίως πολλοὶ, καὶ κατ' ὀλίγον ἡ συναναστροφὴ μετεβλήθη εἰς ἀναγνωσθήριον.

Οὐδεμίαν ἠσθάνομην ὀρεξίν ν' ἀναγνώσω, ἀλλ' ἵνα μὴ ψεύσω τὸ ἀληθέστατον ἄσμα τοῦ Nadaut:

Lorsqu'un gendarme rit
Dans la gendarmerie,
Tous les gendarmes rient
Dans la gendarmerie.

ἔλαβον τόμον τινὰ τοῦ Μουσειῶν τῶν οἰκογενειῶν, καὶ ἤρχισα νὰ στρέφω τὰς σελίδας προσέχων μᾶλλον εἰς τὰς εἰκόνας ἢ εἰς τὰ γραφόμενα.

Ἀίφνης οἱ ὀρθόκλιμοί μου ἔπεσαν ἐπὶ ἐπιγραφῆς τινος, καὶ ἀκὼν σχεδὸν ἀνερώνησα.

«Περὶ Γαϊανθρακωρυχείων».

— Ἐξάριτα! ἀπῆντησέ τις παρακαθήμενος, τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πᾶν ὀρείλομεν εἰς τοὺς γαϊάνθρακας.

— Ἀντικείμενον λίαν κατάλληλον, προσέθηκα ἄλλοι.

Κυρία δὲ τις προχωρήσασα καὶ κύψασα ὀλίγον πρὸς τὸ βιβλίον μου ἀνέγνωσα τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα ἀπετέλουν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν πρόλογον τοῦ διηγήματος.

(1) Τότε πρῶτον ἔλαβον ὅτι ὑπάρχει ἐν Κριμαίᾳ τοιαύτη τις Ἑλληνικὴ ἐπιγραφὴ, ἣτις δὲν ἀμφισβάλω ὅτι κακῶς μεταφράσθη. Ἴσως ἔχει ὡς ἀκόλουθος:

Τῆ δ' ἐπὶ τῆ περὶ τῆ, ἦδη, Καυκάσια τ' οὐρα
Καὶ τότε ἐπτάλορον τρομαεὶ Βυζάντιον ἄστο.

Ἵσως τὸ Elle ne fait que passer μὴ φαίνεται προφανῆς πλεονασμῶς, ἀλλ' ἀφῆντος ἴσως τοῦ εὐσεβοτικοῦ π ἄ ρ ο δ ο ς ἀντὶ ξένης μακρας.

« Ὅσακις βίπτετε τεμάχιον γκιάνθρακος ἐν τῇ ἀπόκρημνι βράχοι, οὔτε βέραθρα καταπληκτικά, ἢ ἐστὶν ὑμῶν, συλλογίζεσθε ἄρα γε ποτὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολυτίμου τούτου ὄρυκτου; Γνωρίζετε ἢ ἀντὶ πόσων πόνων καὶ ταλαιπωριῶν ἐξαχθέν ἀπὸ τὰ ἐγκατα τῆς γῆς, φέρει εἰς τὰ κατεψυγμένα ὑμῶν μέλη τὴν ποθητὴν θερμότητα; Ἄν ἀγνοῦτε τὰ κινήματα τάξεως πολυπληθοῦς δυστυχῶν ἐργατῶν, ἂν συμπάσχετε δι' αὐτὰ, περάσχετε οὖς εἰς τὴν ἀκόλουθον διήγησιν, ἥτις ἐν ὀλίγοις συνάπτει ὅλη τῶν γκιανθρακωρυχείων τὰ ἀπόκρυφα καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν περιγράφει εἰμὴ ὅ,τι μυριάκις συνέβη ἐν ταῖς γκιανθρακωρυχείσι τῆς Βελγικῆς, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.»

Μετὰ δὲ ταῦτα

— Λησμονεῖ τὸ κυριώτερον, προσέθηκε, τὴν χρῆσιν τῶν γκιανθράκων εἰς τὰς ἀτημηχανάς.

— Τὸ διήγημα τοῦτο, εἶπεν ἑλληνιστὶ μὲ ὕψους εἰρωνικὸν μικρὸς τις κύριος, ἔπρεπε νὰ δημοσιεύσῃσι πρὸς δικαιολόγησίν των οἱ ὑπουργοὶ μὲς δ' ὅτι, μὴ ἐπιτρέποντες ν' ἀνοιχθῶσι τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀνθρακωρυχεῖα, ἀπαλλάττουσιν ἡμῶς τοσούτων κινδύνων.

Προσεκλήθην τότε ν' ἀναγνώσω τὸ διήγημα ἐκείνο, ὅπερ καὶ ἔπραξα. Ἄμα δὲ ὡς ἐτελείωσα

— Εἶναι ὠραῖον, εἶπε περικαλλῆς τις νεάνις ἥτις ἤκουε μετὰ προσοχῆς, εἶναι ὠραῖον!

— Ἀναλαμβάνετε τὸ βῆρος τῆς μεταφράσεως; τὴν ἠρώτησα.

— Μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ τὸ δημοσιεύσετε σεις, ἀπάντησεν ἐκείνη.

Ἐδέχθην τὴν πρότασιν τῆς νεάνιδος, καὶ ἔδωρα σάμπην αὐτῇ τὸ βιβλίον μου.

Ἐκτοτε δύο ὅλοι μῆνες παρήλθον καὶ τὸ ὠραῖόν μου ἐκείνο ταξιδίδιον εἶχε σχεδὸν λησμονηθῆ, ὅτε προχθὲς εἶδον γραμματοκομιστὴν φέροντά μοι ὀγκώδη ἐπιστολήν. Ἀποτραγίσας δὲ ἀνυπομόνως αὐτὴν, εἶδον στίχον λέγοντα

« Δὲν ἐλησμόνησα τὴν ὑπόσχεσίν μου

« Ἡ φίλησας

Σ. Β. »

— Ἐνθυμουῦμαι κἀγὼ τὴν ἰδικὴν μου, εἶπον κατ' ἐμυτὸν καὶ σπρηγίσας ἐκ νέου τὸν φάκελλον ἀπέστειλα αὐτὸν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Πανδώρας.

Ἀθήνησι, 3 Δεκεμβρίου, 1856.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΜΑΓΚΑΚΗΣ.

§ Α'.

Δεῖγμα εὐεικῆς ἀγάπης.

Ὅλιγα ἔτη πρὸ τῶν συμβεβηκότων ἐν τὴν διήγησιν προτιθέμεθα, ὑπῆρχεν ἐν Ἀγγλίᾳ πλησίον τῆς πόλεως . . . τὸ ὠραϊότερον χωρίον ἀφ' ὅσα ζωγραφικὴ καὶ γόνιμος φαντασία δύναται νὰ πλάσῃ. Οὐδέποτε ὀφθαλμὸς ἀπήντησεν ἐν τῇ ὠραίᾳ ἀλλ' ἀτυχῆ Ἰταλίᾳ θέσιν γραφικωτέραν! Ἐνταῦθα οὔτε

ἀπόκρημνι βράχοι, οὔτε βέραθρα καταπληκτικά, ἀλλὰ λόφοι μόνον γελῶντες, κακαλυμμένοι ἀπὸ αἰθιχλῆ ποικιλόχροα δένδρα, γλόκι πυκναὶ καὶ ἀπαλαι καὶ πλατεῖς βίχκις, τῶν ὁποίων τὸ γλυκὺ καὶ δίκυγές ὕδωρ περιόρρειον τοὺς πλουσίους λειμῶνας περὶ τῆ στίλβουσαν τὴν περιφέρειαν αὐτῶν. Ἐρατικὴ κατοικίη φαίνοντα τῆδε κακεῖτε ἐπαρμέναι ἢ εὐπορία βασιλεύει εἰς τὰ περὶ χωρία, καὶ τὸ ἀρμονικὸν ἄσμα τῶν κηπουρῶν διχδέχεται ἢ συναδεύει τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 10' ἑκατονταετηρίδος γκιανθρακωρυχείον ἠνεώχθη εἰς τὰ περὶ τοῦ χωρίου. Πάραυτα ὁ τόπος μετέβαλεν ὄψιν. Σύννεφα καπνοῦ κατεκάλυψαν ὡσεὶ μαῦροι δαίμονες τὴν ἀτμοσφαιρῆν, δηλητήριος ὄσμη διεδέχθη τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθέων, αἱ ἡγῶ δὲν ἐπανελάμβανον εἰς τὸ ἐξῆς ἢ τὸν ἐκκαρπύοντα θύρῃσαν τῶν ἀλύσεων καὶ σιδήρων, αἱ δὲ ὁδοὶ ἐνεπλήσθησαν ἀνθρώπων ἀγριωπῶν καὶ δυσειδῶν, τοὺς ὁποίους ἐνδυμασίᾳ ἀλόκοτος καὶ ἀγνωστος γλώσσει παρίστανεν ὡς ὄντα καταχθόνια.

Οἱ χωρικοὶ ἐβλεπαν μετὰ φόβου τὰ ἀγρία ταῦτα εἶδη, καὶ δυσχεροστούμενοι νὰ ζῶσι μετὰ τῶν ἀπεύρωντα κατ' ὀλίγον. Ἰλιθύμενοι ὁμοῦ τινὲς ὑπὸ τῆς ἀνεξήγητου ἐκείνης περιεργείας ἦν συνήθως ἐμπνέει ἀντικαίμενον φόβου, ἐπροχώρησαν πρὶν ἀπομακρυνθῶσι μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ γκιανθρακωρυχείου. Οὐδεὶς ἤθελε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν ἀβυσσον ἐκείνην ἀπεύθυνεν ὁμοῦ ἐκαστος αὐτῶν ἐρωτήσεις εἰς τοὺς κατοίκους τῆς, καὶ ὅλοι ἐθαύμαζον μανθάνοντας ὁποῖοι καὶ ὅπόσοι κίνδυνοι ἀπειλοῦσι καθ' ἐκάστην τῆς δυστυχεῖς ἐργάτας.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ γκιανθρακωρύχος εἰσέληθ' εἰς τὸ κρεμαστὴν κἀνίστρον ὅπερ φέρει αὐτὸν εἰς τὰ ἐγκατα τῆς γῆς, ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς διπνακῆ κίνδυνον. Ἐνόση ἡ κατάβασις διαρκεῖ, κινδυνεύει νὰ συγκραυσθῆ μεθ' ἑτέρου τινὸς κἀνίστρον, ὅπερ τίθεται πρὸς ἀντιστάθμισιν τοῦ βάρους τοῦ πρώτου. Συνήθως δὲ ἀπωθαῦσιν αὐτὸ μὲ τὸν πόδα· ἀλλ' ἂν ἡ κίνησις αὐτὴ κλονήσῃ τὸν ὠθοῦντα, οὗτος δὲ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὑγρῶν πλευρῶν τοῦ φρέατος διὰ νὰ στηριχθῆ, ἡ χεῖρ ὀλισθηκίσει, τὸ ἐνχέριον πλοῖον ἀνατρέπεται, καὶ ὁ ἄφρων ἀεροθάλας κατακρημνίζεται. Ἐχει τὴν φρόνησιν νὰ προφυλάττεται; Ἡ ζωὴ αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀκόμη ἐν ἀσφαλείᾳ! τὸ σχοινίον κόπτεται, τὸ κἀνίστρον πίπτει. Τὰ πρῆατα ταῦτα ἄτινα ἔπρεπε νὰ ὦσι στεφρῶς διεσκευασμένα ἔσθωθεν, εὐρίσκονται πολλάκις εἰς κατάστασιν ἀθλίαν καὶ τότε εἰς μόνος λίθος ἀποχωριζόμενος καὶ κατακίπτων ἀρκεῖ πολλάκις νὰ φέρῃ θάνατον.

Ἐν τῷ γκιανθρακωρυχείῳ ἕτεροι κίνδυνοι διχδέχονται τοὺς πρώτους· καταπτώσεις θόλων ἢ μεγάλων τεμαχίων ἀνθράκων, ἀέρις ἐκφυρσοκροτοῦντα, ἀκαταμάχητοι πλημμύραι ἐπαπειλοῦσι πανταχόθεν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐργατῶν. Στερούμενοι ἀέρος καὶ φωτός, τοὺς πόδας ἔχοντες ἐν τῷ πυλῶ, διχοτομοῦσι τὸ σῶμα ὑπὸ τοὺς γομφαλοὺς θόλους ἐνθα δὲν δύνανται νὰ ἴστανται ὄρθιοι, ἐργάζονται πολ-

λάκις ὡς ἂν καταδικάσθην εἰς ποινὴν κακουργῶν.

Βλέποντες οἱ χωρικοὶ τὰς λυπηρὰς ταύτας σκη-
νὰς, ἀπεμικρύνοντο πλήρεις συμπαθείας, καὶ τότε
πρῶτον διὰ τῆς παραθέσεως ἐνόουν πῶσον γλυκεῖα
ἦτο ἡ τύχη αὐτῶν.

Τίς δύναται νὰ τὸ πιστεύσῃ; Ἐξ ὄλων ἐκείνων,
εἰς οὓς ὑπῆρχε γνωστὴ ἡ ἀθλία τῶν γαιανθρωπω-
ρῶν κατὰστασις, τὸ μόνον πρόσωπον ὅπερ ἐπα-
θύμει νὰ συμματάσῃ αὐτῆς, ἦν κόρη τὸ δέκατον
τέταρτον μόλις ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγουσα· ἀλλ' εἶχε
πατέρα προσφιλῆ, ἔβλεπεν αὐτὸν πάσχοντα δει-
νῶς, καὶ ἤθελε νὰ τὸν περηγορήτῃ.

Ὁ Ἰώνσιων Ἰσάκδος ἐξ ἡ ἀλλοτε ἐν εὐπορίᾳ, ἀλλὰ
πτώχευτις πλουσίου τραπεζίτου καὶ ἀδίκως δικα-
στικῆ ἀπόρασις ἀπογυμνώταται αὐτὸν ἀπάσης τῆς
περιουσίας του, τὴν ἠνάγκασεν ἂν ἀποχωρήτῃ εἰς τὴν
ἐξοχὴν μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ θυγατέρων Ἄννας καὶ
Εὐγενίας. Καὶ ἐνόσω μὲν ἠδύνατο νὰ ἐργάζεται, ἡ
πτωχεὶα αὐτοῦ οὐδέποτε ἐβλάστη μέγρις ἀπορίαν·
προσβληθεὶς ὅμως βραδύτερον ὑπὸ νόσου ὀξείας
καὶ κατακαίμενος εἰς κλίνην ὀδύνης, ταχέως ἠσθάνθη
ὅτι οἱ περίε αὐτοῦ ἐστεροῦντο ἄρτου, καθότι ἐστε-
ροῖτο καὶ αὐτὸς τῶν ἀνγκυρίων φαρμάκων, ἅτινα
μόνα ἠδύνατο νὰ ἀνγκυρίσωσι τοὺς πόνους του. Ἡ
Ἄννα προσήχετο εἰς τὸν Θεόν, ἔχουσα δάκρυα, ἐρ-
γάζετο ἀκαταπαύστως, (ρεῦ! ὅσακις εὗρισκεν ἐργα-
σίαν), καὶ ἐπεριποιεῖτο τὸν δυστυχῆ πατέρα τῆς
ὅσον ἠδύνατο· ἀλλ' ἐγκρατεροῦσα εἰς τὴν δυστυ-
χίαν δὲν ἠσθάνετο τὴν ἐνεργητικότητά ἐκείνην, ἡ-
τις μᾶς μαθηθάνει νὰ παλιώμεν πρὸς τὴν ἐχθρὰν
τύχην καὶ νὰ ἐξεργώμεθα τέλος νικηταί.

Εὐγενία, ἡ νεωτέρα αὐτῆς ἀδελφὴ, ἦτο ὅλως δια-
φόρου χαρακτήρος. Ἐμοίχζε τὰ σπάνια ἐκείνα
ὄντα εἰς ἃ ὑπάρχει ἀγνωστὸς ἡ παιδικὴ ἡλι-
κία, καὶ παρ' οἷς ἡ διάνοις ἢ τὸ αἰσθητικὸ λαμβάνει
ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων τοῦ βίου ἡμερῶν ἀνάπτυ-
ξιν σχεδὸν ἐντελῆ. Ἡ Εὐγενία ἀνήκεν εἰς τὰ ἐκ-
τακτὰ ταῦτα ὄντα. Ἦδη ἐσκέπτετο πολὺ, καὶ ἡ
σκέψις εἶχεν ὀρμηθῆσαι τὴν καρδίαν τῆς. Εἰς ἡλι-
κίαν καὶ ἦν μόλις δύναται τῆς συνήθως νὰ ἐννοῆ
τί ἐστὶ πατρικὴ φιλοστοργία, ἡ Εὐγενία ἠσθάνετο
καθ' ὀλοκλήριαν τὴν σπανίαν εὐγνωμοσύνην, ἡτις
ἐμπροσθεῖ εἰς τὰ στέρνα ἐκείνων μόνον ὅσοι ἠσθάν-
θησαν ἐμπράκτως τὴν ἀξίαν αὐτῆς.

Ἄλλως τε μεταξὺ τοῦ Ἰσάκδου καὶ τῆς Εὐγενίας
ὑπῆρχε ταυτότης χαρακτήρων, ἡτις γενῶν τὴν ἀ-
φροσύνην, καὶ ὅπου ἀκόμη ὅλως ἐλλείπουσιν οἱ
διστακτοὶ τοῦ αἵματος. Ἡ Ἄννα ἠγάπα μὲν τὸν πα-
τέρα τῆς, χωρὶς ὅμως νὰ διακρίνη οὐδεμίαν ἐν αὐτῷ
ὑπεροχὴν, χωρὶς νὰ ἐννοῆ ὅτι ἐνεκα τῆς ἀγχυρότητος
τῆς καρδίας του, τῆς ἀστυχῆς αὐτοῦ τιμιότητος,
τῆς σπανίης αὐτοῦ εὐχισθησίας καὶ τοῦ θάρρους, ὅ-
περ οὐδὲν ἔχουεν ἐν ἐχυτῷ νὰ καταβάλλῃ, ἔστατο
πολὺ ὑπεράνω τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ἡ Εὐγενία
τοῦνεκτίαν ἀνεκάλυπτεν ὅλας ταῖτας τὰς ἀρετάς,
ὁ δὲ ἐνθουσιασμός θν ὑπὲρ αὐτῶν ἔτραφεν ἠνοῦτο
ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μετὰ τῆς υἱικῆς ἀγάπης.

Ἐκαστος δύναται νὰ κρίνῃ ποῖα αἰσθητικὰ ἀ-

νέρλεγον τὴν καρδίαν τῆς δυστυχῆς ταύτης κόρης,
ἡτις ἔβλεπε τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν πόθων καὶ
τῆς ἀγάπης τῆς τελευτωρούμενον φρικωδῶς. Ἡ
λύπη αὐτῆς ἦν ὑπερβάλλουσα, καὶ οὐδέποτε κατώρ-
θου ἂν ἀποκρύβῃ αὐτὴν μ' ὄλον τὸ κράτος ὅπερ ἐρ-
έχυτῆς ἐξήσκει. Ἄν μία μόνη λέξις διέφραγε τὸ ἐρ-
κος τῶν ὀδόντων τοῦ γέροντος, ἂν ἐν μόνον δάκρυ
ἐπτάλλεζεν ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του, ἡ Εὐγενία ἠ-
σθάνετο τὸ θάρρος αὐτῆς ἐξασθενεῖν καὶ τὸ λογι-
κὴν τῆς ἐτοιμὴν νὰ τὴν ἐγκρατελίῃ. Ἐβλεπεν ὅτι
ὁ πατὴρ τῆς ὑπέφραεν ὑπερἄνθρωπος ὀδύνας, καὶ
ἐσυλλογίζετο ὅτι ὀλίγη μόνον εὐταλῆ ἀργύρια ὦν
ἔσταρεῖτο, ἠδύνατο νὰ παραμυθίσωσιν, ἴσως δὲ
καὶ διόλου νὰ θεραπεύσωσι πόνους φρικτούς. Ἐ!
ἐνόμιζε τότε ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐργασία εἰς τὸν κόσ-
μον τὴν ὁποῖαν νὰ μὴ θύναται νὰ ἐπεχειρήσῃ! τίς
ὅμως ἤθελε προμηθεύσει ἐργασίαν εἰς κόρην μικρὰν
τὴν ἡλικίαν καὶ ἀσθενοφανῆ;

Ἡμέραν τινὰ, τέλος πάντων, ἐνόμισεν ὅτι ἀνε-
κάλυψε μέτον ἐπιτυχίας.

Ἀπ' ἧς ἐποχῆς τὸ γαιανθρωπωρῶν ἠνεώχθη,
ἀνηγέρθησαν εἰς τὰ περίε πλήθος ἀθλίων καὶ κα-
κῶς δι' ἀσθέντου ἐπιμαχρισμένων κλυδῶν, ἐν αἷς
κατόκρυν οἱ ἀνθρωπωρῶν μὲ τὰς οἰκογενεῖας των.
Ὁ θάρρος τῶν αἰωνίων ἐρίδων καὶ βεβδισμῶν ἐν-
ησχόλαι συχνὰ τὴν ἀλλοτε καλὰθήματα μόνον ἐ-
πανκλυθίνουσεν ἠχῶ, οὐχ ἦττον ὅμως μικρὰ τις
φιλικηρωπία περατρεῖτο εἰς τοὺς ἀγροίκους ἐκαί-
νους, καὶ οἱ εἰς τὰ περίε πτωχοὶ ὠμολόγουν μέλι-
στα ὅτι ἐν αὐτοῖς εὖρον καὶ τινὰς ἱκανοὺς πρὸς ἀ-
γχοεργίαν.

Ἡ Εὐγενία ἐγνώριζεν ὅλας ταύτας τὰς μερικώ-
τητα· ἔμαθε δὲ συγχρόνως ὅτι καὶ παιδες ἐνησχο-
λοῦντο ἐν τῷ ἀνθρωπωρῶν. Ἐκτοτε ἡ ἀπόφα-
σίς τῆς ὑπῆρξε σταθερά.

Ἡμέραν τινὰ ὀλίγον πρὸ τῆς ὄρας καθ' ἣν συν-
ήθως σχολάζουσιν οἱ ἐργάται, ἡ Εὐγενία εἰσπλήθεν
εἰς ὄδον τινὰ ἢ μᾶλλον εἶδος ὄδου, ἣν ἐσχημάτιζον
δύο εὐθείαι σειραὶ καλυθῶν. Προβάνουσα δὲ ἠτένιζεν
ἐκκτέρωθεν τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, ζητοῦσα
ἂν ἀνακαλύβῃ μορφήν ἡτις νὰ τῇ ἐμπνέῃ ἐμπιστο-
σύνην. Τέλος ἐπτάθη ἐνώπιον θύρας τινὸς ὅθεν γυνὴ
ἐράνατο διευθετοῦσα τὰ τοῦ οἴκου.

Ἐνῷ δὲ ἡ Εὐγενία ἐζήτει αἰτίαν ἵνα συνδιαλεχθῇ
μετὰ τῆς ἀγνώστου γυναικὸς, παιδίον ὀκτὼ ἔως ἐν-
νέα ἐτῶν ἀθλίας καὶ ἐμπαθοῦς φυσιολογίας ἤρχετο
ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου. Ἐβάδιζε δὲ μὲ κόπον ὡ-
σκει ἦτο κεικμητός. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐρήνη ἐμψυ-
χούμενον καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ. Ἡ σπουδὴ αὐτῆ ἀ-
πέδη αὐτῷ ὀλεθρῆν· διότι περὶν χαμὶ προσέκρουσε
τὴν κεφαλὴν ἐπὶ λίθου, καὶ πάραυτα τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐκκλύθη ἀπὸ αἵμα. Ἡ Εὐγενία ἔδραμε πρὸς
βοήθειάν του, καὶ ἐνῷ αὐτὸ δὲν παρεπονείτο, ἐ-
καίνη δλη ἐντρομος ἐρχετο εἰς βοήθειαν. Ἀκού-
σασα ἡ γυνὴ ἐκυψεν ὀλίγον, καὶ ἰδοῦσα τὸν υἱὸν τῆς
προτέδρικεν. Ἄμα δὲ ἐπλησίασα, καὶ ἐδαψίλευσε
βίαιον ῥάπισμα καὶ ὕβρεις ἀγενεῖς πρὸς τὴν εὐρι-
σκομένην πληθῶν τοῦ τέκνου τῆς, ὡς ἂν ἦτο ἡ αἰτία

τῆς πτώσεώς του. Λοιπὸν, Εὐγενία, ἡ ἀνακάλυψις σου ἀπέτυχεν; Ἀλλ' ὄχι! τῆ ἀθωότητι τὰ νικητήρια! Τὸ τέκνον διηγήθη τὰ συμβάντα εἰς τὴν μητέρα του, καὶ τότε αὕτη στραφεῖσα:

— Λυποῦμαι πολὺ ὅπου σ' ἐκτύπησα κόρη μου. εἶπε πρὸς τὴν Εὐγενίαν, ἔλα μέτα . . . θέλω νὰ σε φιλεύσω διὰ νὰ μὲ συμπαθήσῃς.

Καὶ λαβοῦσα αὐτὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν ἔφερεν ἐντὸς τῆς οἰκίας χωρὶς νὰ προσμένῃ τὴν ἀπάντησίν της.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας εἰς ἣν ἡ Εὐγενία εἰσῆλθεν, οὐ μόνον δὲν ἐστερεῖτο καθαριότητος, ἀλλ' ἀνήγγειλλε μάλιστα καὶ μικρὰν τινα εὐπορίαν. Ἐβλεπεσ ὠραλόγιον, σκευοθήκην μὲ σύρτας ἀπὸ τῆς στέγης· μέχρι τοῦ πατώματος, κλίνην σιδερέαν, χαλκώματα τοῦ μαγειρίου, καὶ τινὰ εὐτελῆ πύλινα κα χρυτωμένα ἀγγεῖα μετὰ συμμετρίας ἐπὶ τῆς ἐστίας τεθειμένα. Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς ὁδοῦ, τὰ παράθυρα ἐβλεπον ἐντὸς μικροῦ τομαχίου γῆς, ὅπου ὁ κύριος τῆς καλύβης εἶχε μετασχηματίσει εἰς ἀληθὲς κηπάριον καλλιεργῶν ἐκεῖ ἀνθὴ ὠραία, ἀτιναοὶ ἀνθρακωρύχοι ἀγαπῶσιν ἐν γένει καθ' ὑπερβολὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμελοῦνται τόσον, ὥστε πολλὰκις ἐκέρδησεν βραβεῖα νικῆσαντες τοὺς διασημοτέρους κηπουροὺς.

Ἡ εὐπαιθὴς Εὐγενία ἐκάθησε πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ μετέσχε τοῦ γεύματος τοῦ μικροῦ, ὅστις ὅμως ἔτρωγε μετ' ἀπληστίας, ἥτις τὴν δυσχρέσται καὶ σχεδὸν τὴν ἐξέπληκτεν. Ἡ ἐντύπωσις αὕτη δὲν διέφυγε τὸ ὄξύδερκὸς ὄμμα τῆς μητρὸς, εἰπούσης μετὰ τινος πικρίας:

— Πόσον παράξενον εἶναι νὰ πεινᾷ τοῦτο τὸ παιδί! εἶναι δώδεκα ὠραὶ ἀφοῦ δὲν ἔραγεν ἄλλο παρά κροφὴ μὲ γάλα καὶ ὀλίγον ψωμί.

— Καὶ διατί λοιπὸν, Κυρία, ἠρώτησεν ἡ Εὐγενία, τὸ ἀφίνετε τοιοῦτοτρόπως νηστικόν;

— Ὡ διατί; εἶπεν ἀναστεναζούσα ἡ μήτηρ, διότι εἶναι θυρωρὸς εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ σχολάσῃ προητέρως.

— Θυρωρὸς! καὶ τί θὰ εἶπῃ, Κυρία; εἶναι πολὺ δύσκολον ἔργον;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ παῖς, πλὴν εἶναι κοπιαστικόν. Κάθημαι δώδεκα ὠρας ἀνακούρκουδα μέσα εἰς μίαν τρύπαν, καὶ κρατῶ τὸ σαιρίτι τῆς θύρας τὴν ὁποίαν ἀνοίγω ὡσάκις ἔρχεται τὸ συρτό (1). Κάνεις δὲν μὲ ὀμιλεῖ καὶ κάθημαι εἰς τὸ σκότος.

— Δὲν ἔμπορεῖτε νὰ ἔχετε φῶς καὶ βιβλίον;

— Μήπως ἤξεύρη νὰ διαβάσῃ; εἶπεν ἡ μήτηρ. Ὅσο διὰ φῶς θὰ τὸν ἐδίδα μ' εὐχαρίστησιν πλὴν ὁ πατήρ του λέγει πῶς εἶναι ἐξοδὸν περιττόν.

— Δώδεκα ὠρας εἰς τὸ σκότος! Θεέ μου πόσον εἶναι μελαγχολικόν! δώδεκα ὠρας! Δὲν ἔμπορεῖ νὰ εὔρη ἄλλην ἐργασίαν;

— Εἰς τὴν ἡλικίαν του τί ἄλλο νὰ κάμῃ παρά νὰ φέρῃ εἰς τὸν ὄμον κάρβουνα ἢ νὰ τραβᾷ τὸ συρτόν; Τόσῳ τὸ χειρότερον! διότι πρέπει νὰ σύρεται μὲ τὰ γόνατα ἐπάνω εἰς τὰς πέτρας, καὶ ἔπειτα ἔ

ζώνη καὶ ἡ ἀλυσίδα ὅπου κρεμοῦν πλεχθῆναι ὥστε τρέχει αἷμα.

— Ἐγὼ τώρα, προσέθηκεν ὁ παῖς, δὲν φοβοῦμαι πρὸς τὸ ῥυθδὶ τοῦ μάλιστα, ἢ καὶ τὸ σκεπάρι του ἂν κάμω τὸν καρβουνωφόρον νὰ περιμένῃ. Πλὴν αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε.

— Τὸ σκεπάρι του! εἶναι μικρὸν πρᾶγμα;

— Συγκρινόμενον μὲ ἐκεῖνα τὰ ὅποια πάσχουν οἱ ἄλλοι. Τοὺς κτυποῦν μὲ ἀξίνες, τοὺς πετοῦν κομμάτια κάρβουνα εἰς τὸ κεφάλι, τοὺς στρώνουσι τὸ ξύλον . . . Αἱ! νὰ ἤξευρες! ἔχω φίλους ποὺ ἔχουν τ' ὀμμάτι πετχυμένον, τὸ κεφάλι σπασμένον, τὰ πλευρὰ βουλημένα . . .!

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἀνερώνησεν ἡ Εὐγενία κλαίουσα ἀπὸ συμπάθειαν. Διατί, κυρία, στέλλετε αὐτοῦ τὸν υἱόν σας;

— Διότι, τέκνον μου, πρέπει νὰ ζήσῃ, καὶ ὅσον καὶ ἂν σὲ φαίνεται μικρὸς κερδίζει δέκα πένκας τὴν ἡμέραν.

— Δέκα πένκας τὴν ἡμέραν! Δέκα πένκας! περισσότερον ἀφ' ὅταν μὲ χροιάζεται. Βίπεται με σὰς παρκαλλῶ, κυρία, ἂν ἦται ἀληθὲς ὅτι δέχονται εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον γυναῖκας, καὶ μάλιστα κηράσια!

— Βέβαια, καὶ τὰς φαρτάνουν τὴν χειροτέραν ἐργασίαν.

— Ὡ Κυρία . . .! ἐπανέλαβε τότε ἡ Εὐγενία μὲ παρακλητικώτατον τόνον φωνῆς, ζητήσατε δι' ἐμὲ μίαν τοιαύτην ἐργασίαν, ἔστω καὶ διὰ τὸ ἕμισυ τοῦ μισθοῦ τὸν ὅποιον λαμβάνουν οἱ ἄλλοι.

Τοὺς λόγους τοῦτους ἀκούσας ἀνέκραξεν εἰκασκετῆς νεανίας, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσέτρηστο εἰς τὴν καλύβην καὶ εἰς ἣν ἡ οἰκοδόσποινα εἶπεν:

— Καλὴ ἔσπερα, Κύριε Φραγκίσκος!

Ἡ Λουκία (οὕτως ὠνομάζετο ἡ μήτηρ τοῦ μικροῦ Ἰεχωῦθου) δὲν ἐράνη ὀλιγώτερον ἐκστατικῆ.

— Σὺ νὰ δουλεύῃς εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον! σὲ φαίνεται εὐκολον; αἱ! Συλλογίσου καλὰ! εἰσὺ εἶσαι κυρία συνεσταλμένη καὶ δρασιερά ἂν δὲν ἀπιθάνης ἀπὸ τὸν τρόμον σου ὡς ποὺ νὰ καταίθης, θ' ἀποθάνης ἀπὸ τὸν κόπον. Ζήτησε, τέκνον μου, ἄλλην ἐργασίαν.

— Ἐζήτησα παντοῦ, ἀλλὰ μωταίως.

— Δὲν ἤξεύρεις πῶσον κινδυνεύουν αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι;

— Ναι, τὸ γνωρίζω, καὶ ὅμως οἱ κίνδυνοι οὗτοι εἶναι ἡ μόνη ἐλπίς μου. Ὁ καιρὸς μου, αἱ δυνάμεις μου, ἡ ἐπιδεξιότης μου ἤθελον ἐκτιμηθῆ πολλὰ ὀλίγον· ἡ ζωὴ μου μόνον πιθανόν ν' ἀξίζη τὸν μισθὸν τὸν ὅποιον ζητῶ καὶ τὸν ὅποιον νὰ ἐπιτύχω.

Ναι, πρέπει χωρὶς ἄλλο! Αἱ! ἂν ἦτον δυνατὸν νὰ φαντασθῆτε τί ὑπερέρει ὁ πατήρ μου! Χθὲς εἰς μίαν μόνην στιγμὴν καθ' ἣν ἐνόμιζεν ἥτις ἦτο μόνος, δάκρυα ἔτριχαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του· αὐτὸς ὁ τόσον γενναῖος, ὁ τόσον ὑπομονητικὸς, ἐκλαίει! Καὶ ὀλίγα μόνον σελήνια δύνανται νὰ τῷ προμηθεύσουν ὅ,τι διαέταξεν ὁ ἰατρός. Ὁ ἰατρός . . .! φεῦ! ἀπαξ μόνον τὸν ἐπισκέσθη. Ὡ Κυρία! ὑποσχεθῆτέ με τὴν χάριν τὴν ὁποίαν σὰς ζητῶ, καὶ τότε θὰ ἰδῶ

(1) Ἐκκοθρον ἐν ᾧ θέτουσι τὰς ἀνθρακας.

ταχέως διαλυομένας τὰς ὀδύνας τοῦ πατρὸς μου· θὰ τὸν ἰδῶ νὰ κοιμᾶται ἡσυχος· ποσάκις θὰ ἀνταμειφθῶ διὰ τοὺς κόπους μου. . !

Καὶ λέγουσα ταῦτα μετ' ἀπαραιμίλλου εὐγλωττίας, συνήνωσε τὰς χεῖρας, ὕψωσε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Ἡ Εὐγενία ἦτο ἡ θαλασσιωτέρα κόρη ἀφ' ὅσας δύνασθε νὰ φαντασθῆτε. Εἶχε χρῶμα ἐξαισίας λευκότητος, χαρακτηριστικὰ σπανίας συμμετρίας καὶ ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ γαλανοὺς, ἀνάστημα μικρὸν μὲν ἀλλὰ χάριν καὶ χεῖρας λεπτοφυεῖς. Ὁμοιάζε τρυφερὸν κάλυκα, ἄξιον μᾶλλον νὰ φυλάττεται ἀπὸ τῆς πνοῆς τοῦ βορρῆως ἢ ν' ἀνκμιγνύεται μετ' ἀναγνώγων ἀνθρακωρύγων, οἱ τινες, μ' ὅλην τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς τὴν πτωχεῖαν, ἐνόουν ὅτι δὲν ἦτο γεννημένη διὰ τὸ ἐπάγγελμα ὕπερ ἔμελλε ν' ἀσπασθῆ.

Ἡ Λουκία, ἥτις ἴστατο ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ἀτενίζουσα αὐτὴν μετ' εὐλαθείας ἄμα καὶ σεβασμοῦ, εἶπε τέλος·

— Πτωχὸν μου κοράσιον ! αὐτὸ δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου· πλὴν θὰ ἠμιλήσω ὁ οἰκοκύριος μου θὰ τὸ εἶπῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρους του, καὶ ἔλα αὐριον νὰ σὲ δώσω ἀπόκριαν.

Ἡ Εὐγενία ἠγάπησεν, καὶ ἐξῆλθε τῆς καλύβης φέρουσα ἀ-θεοδέσμη τὴν ὁποίαν συλλέξασα ἡ Λουκία τῇ προσέγγειν.

Ὁ Φραγκίσκος, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐξέλθει τῆς καλύβης, ἔτρεξε κατόπιν αὐτῆς ἄμα ὡς τὴν εἶδε μόνην· καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς·

— Θάρρει, εἶπεν, ὦραίε ξανθὲ μου ἄγγελε. Ἡ θεία πρόνοια σὲ προστατεύει.

Καθ' ὅσον ἡ Εὐγενία ἐπλησίαζεν εἰς τὸν οἶκον, ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ δικαιολογήτῃ τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς. Ὅτε δὲ φθίσασα ἠρωτήθη, ἀπῆντησεν ἐρυθρῶσα καὶ δεικνύουσα τὰ ἄνθη·

— Πάτερ μου! εὗρηκα μίαν κηπουρὸν, καλλίστην γυναῖκα, ἥτις μὲ ὑπεσχέθη ἐργασίαν.

— Πῶς, ἐργασίαν, κόρη μου ;

— Δὲν εἶμαι εἰς ἡλικίαν νὰ ἐργάζωμαι, πάτερ μου;

— Ὡ θ' ἀργίτης ἀκόμη! εἶπε στενάζων ὁ πατήρ.

— Καὶ ὅμως ὅσων σὰς ἰδῶ καλὰ δὲν θὰ πληρωθῶ μυριάκις διὰ τοὺς κόπους μου ;

— Κόρη μου! καλὴ μου κόρη! εἶπεν ὁ πατήρ δακρύων καὶ ἀσπασόμενος τὴν θυγατέρα του· ἡ ἐλπίς αὐτῆ ἄς μὴ σὲ παρακινήσῃ νὰ ἐπιχειρήσῃς ἔργον ἀνώτερον τῶν δυνάμεών σου.

— Μὴ φοβῆσθε, πάτερ μου !

— Βλέπεις τὴν θέσιν μας, προσέθηκεν ὁ γέρον, διὸ καὶ δὲν τολμῶ νὰ σ' ἀποτρέψω. Ἡ καρδία μου ὅμως μὲ λέγει ὅτι ἐπεθύμει καλλήτερα νὰ σ' ἐβλεπε πάντοτε καθημένην πλησίον τοῦ πατρὸς σου.

Ἡ Εὐγενία κατησπάρθη τὸν ἀγαθὸν αὐτῆς πατέρα λέγουσα καθ' ἑαυτήν· — Θεέ μου, συγχώρησόν με διὰ τὰ ψεῦδός μου· διὰ νὰ τὸν σώσω πρέπει νὰ κρύψω ἀπ' αὐτὸν τὴν ἀλήθειαν !

Τὴν ἐπαύριον τὸ ἐσπέρας φυγοῦσα κρυφίως ἔ-

δραμεν εἰς τὴν καλύβην, ἐνθα μετὰ χαρᾶς ἔμαθεν ὅτι ἡ αἴτησίς τῆς ἐγένετο δεκτὴ. Ἡ Λουκία τῇ ἔδωκε μικρὰς ὀδηγίας ὡς πρὸς τὸ ἔργον ὕπερ ἔμελλε νὰ ἐγκολπωθῆ, καὶ τῇ ἐνεχείρισε, χωρὶς νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πρὸς τοῦτο διαταγὴν τοῦ Φραγκίσκου, ὀλίγα νομίματα πρὸς ἀγορὰν κανίστρου, ἐν ᾧ τίθενται οἱ ἀνθρακες, καὶ τὴ ὁποῖον οἱ ἐργάται ἀγοράζουσιν ἰδίᾳ δαπάνῃ. Ἡ Εὐγενία ὑπεσχέθη ὅτι αὐριον, ἄμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, θέλει εὐρεθῆ εἰς τὴν καλύβην ἵνα τὸ πρῶτον καταβῆ ἐν τῷ γκιανθρακωρυχείῳ μετὰ τοῦ Θωμᾶ τοῦ συζύγου τῆς Λουκίας, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ λάβῃ τὴν νεαρὴν ἐργάτιδα ὑπὸ τὴν ἀμεσαν προστασίαν του.

Δυστυχῆς Εὐγενία ! ὅποια συναισθήματα ἐτάρακτον τὴν καρδίαν σου, ὅτε πρὸ τῆς αὐγῆς ἐγκατέλιπες τὴν πατρικὴν στέγην ἵνα ἐμπιστευθῆς εἰς ἀνθρώπους ἀγνώστους τὴν φροντίδα νὰ σὲ φέρωσιν εἰς τὰ ἐγκατα τῆς γῆς !

Εὐτυχῆς ὁ Ἰσάβδος, καθῆκε τότε ὕπνον νήδυμον ὑφ' οὗ σπανίως κτελαμβάνετο ! Ἡ κόρη του ἐπρόσεξε νὰ μὴ τὸν ἐξυπνήσῃ, καὶ ἀσπασθεῖσα τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς τρυφερῶς, ἐξῆλθε τεθλιμμένη ὡσανεὶ δὲν ἔμελλε πλέον νὰ ἐπανέλθῃ.

Ἡ δὲ ἀνεμῆνετο εἰς τὴν καλύβην τῆς Λουκίας· ἄμα δὲ ἐράνη καὶ ἀνεχώρησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ γκιανθρακωρυχεῖον, ὅπου καὶ ταχέως ἐφθασαν.

(Ἐπιτετι συνέχεια).

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Γ. ΜΕΛΑ.

—•••••

Ἐν τῷ φυλλαδίῳ 160 ὠμιλήσαμεν περὶ τοῦ κληροδοτήματος ὃ καθιέρωσεν ὁ μακαρίτης Γεώργιος Μελάς, εἰς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἐκδοσιν ποινῆματος σκοπὸν ἔχοντος τὴν κατὰ Χριστὸν διδασκαλίαν καὶ ἠθοποιήσιν τῶν ὁμογενῶν. Σήμερον δὲ δημοσιεύομεν καὶ τὰς ὑποτυπώσεις ἃς ἐπὶ τούτῳ ἐξέδωκεν ὁ πρόταξιν τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Ἀσώπιος.

« Γεώργιος ὁ Μελάς ἐξ Ἰωαννίνων ὀρμώμενος, ἐν εὐσεβείᾳ καὶ χριστιανικῇ ἀρετῇ τὸ στάδιον τοῦ βίου αὐτοῦ διανύσας, ἀπεβίωσε πρὸ ὀλίγου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ συντελέσῃ τὸ ἐπ' αὐτῷ εἰς τὴν πρόοδον τῆς κατὰ Χριστὸν ἠθοποιήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐφ' ἧς, ἠνωμένης μετὰ τῆς ἄλλης παιδείας, στηρίζεται ἀναντιρρήτως, ὡς ἀδιστακτως πεποιθῆμεν, τὸ ἐνδοξὸν μέλλον τῆς Ἑλλάδος, διέθηκε δέκα χιλιάδας δραχμῶν πρὸς σύνταξιν καὶ ἐκδοσιν διατύπου συγγράμματος ἀρίστου κριθησομένου, καὶ καταλληλοτέρου πρὸς τὴν χριστιανικὴν